

Veelgestelde vragen over de overgang naar voortgezet (speciaal) onderwijs

Februari 2024

De overstap van de basisschool naar een school voor voortgezet onderwijs is voor veel ouders en kinderen een intensieve periode. De basisschool begeleidt en ondersteunt ouders en kinderen hierbij. De informatie op www.naarhetvo.nl kan daarbij behulpzaam zijn. In dit overzicht zijn veelgestelde vragen over de overstap naar het voortgezet onderwijs opgenomen. Heeft u als ouder aanvullende vragen over de overstap, dan kunt u contact opnemen met de basisschool.

1. Bindend basisschooladvies

V: Hoe stelt de basisschool het schooladvies op?

A: In de doorstroomwet is vastgesteld dat het bevoegd gezag tussen 10 en 31 januari het voorlopig schooladvies moet hebben uitgebracht. De school kijkt daarvoor onder andere naar hoe de leerling leert, wat deze heeft laten zien, welke resultaten de leerling heeft behaald, wat ze van de leerling weten na acht jaar basisschool en welke groei en ontwikkeling deze tijdens die acht jaar heeft doorgemaakt (motivatie, houding en interesse). Na het uitbrengen van dit advies vindt de afname van de doorstroomtoets plaats. De uitslag van deze toets zal uiterlijk 15 maart bekend zijn. Vanaf schooljaar 2023-2024 moet het schooladvies omhoog bijgesteld worden bij een hogere score op de doorstroomtoets. De wet stelt dat de basisschool het voorlopige schooladvies moet bijstellen als een leerling op de eindtoets ten minste een half niveau hoger scoort dan het schooladvies. In principe wordt het schooladvies bijgesteld naar de score die de doorstroomtoets weergeeft, ongeacht het niveauverschil. Alleen als een bijstelling niet in het belang van de leerling is, mag het schooladvies worden aangehouden. Wanneer er niet wordt bijgesteld naar het advies dat de doorstroomtoets weergeeft, moet dat door de school worden gemotiveerd in het onderwijskundig rapport.

<p>Voorbeeld 1 Leerling kreeg voorlopig schooladvies havo/vwo</p> <p>Toetsadvies was vwo</p> <p>Na bijstelling → vwo</p> <p>School moet motiveren wanneer havo/vwo behouden blijft.</p>	<p>Voorbeeld 2 Leerling kreeg voorlopig schooladvies vmbo bb/vmbo kb.</p> <p>Toetsadvies was vmbo kb/vmbo-tl</p> <p>Na bijstelling → vmbo kb/vmbo-tl (of vmbo-tl)</p> <p>Motiveren bij: vmbo bb/vmbo kb</p> <p>Motiveren bij: vmbo kb.</p>	<p>Voorbeeld 3 Leerling kreeg voorlopig schooladvies vmbo kb</p> <p>Toetsadvies was vmbo tl/havo</p> <p>Na bijstelling → vmbo tl/havo (of havo).</p> <p>School moet motiveren wanneer vmbo kb behouden blijft.</p> <p>School moet motiveren wanneer schooladvies vmbo kb/vmbo-tl wordt.</p> <p>School moet motiveren wanneer schooladvies vmbo-tl wordt.</p>	<p>Uitzondering Leerling met schooladvies pro</p> <p>Toetsadvies: pro/vmbo bb</p> <p>Geen bijstelling → schooladvies blijft pro.</p> <p>Sectorraad Praktijkonderwijs</p>
--	---	---	---

Uiterlijk 24 maart moet het definitieve schooladvies worden vastgesteld. Dit advies wordt bij voorkeur meervoudig geformuleerd.

V: Met welke toetsresultaten houdt de basisschool rekening?

A: De basisschool houdt bij het opstellen van het basisschooladvies rekening met: de toetsresultaten uit het leerlingvolgsysteem van groep 6 tot en met 8, ontwikkeling van toetsscores voor de onderdelen begrijpend lezen en rekenen-wiskunde, informatie over andere toetsdomeinen (bijv. spelling en technisch lezen), uitslagen van andere toetsen die op initiatief van de basisschool of het samenwerkingsverband zijn afgenomen.

V: Zijn de resultaten van groep 6 van invloed op de kansen van een kind om toegelaten te worden op een bepaalde school?

A: Ja, de toetsresultaten vanaf groep 6 tot en met 8 worden meegenomen in de totstandkoming van het basisschooladvies. Ze zijn dus van invloed op het advies. En het advies bepaalt voor welk niveau een leerling toelaatbaar is. Dit basisschooladvies is bindend, een VO-school mag een leerling niet afwijzen op onderwijsniveau.

V: Kan de school voor voortgezet onderwijs van de basisschool vragen het advies aan te passen?

A: Nee, het advies van de basisschool is bindend. VO-scholen kunnen het schooladvies niet bijstellen. Zij mogen ook niet op basis van informatie uit het leerlingvolgsysteem van de basisschool vragen het advies bij te stellen. In de periode voordat het basisschooladvies definitief is, kan de basisschool wel overleggen over anonieme dossiers met een VO-school. Het kan voorkomen dat de VO-school de basisschool om aanvullende informatie vraagt, bijvoorbeeld een nadere toelichting op de onderbouwing van het advies in het belang van een succesvolle schoolcarrière. Deze informatie kan de VO-school helpen om bijvoorbeeld de begeleiding en ondersteuning van een leerling goed te organiseren.

V: Kan een VO-school een leerling afwijzen?

A: Ja, een VO-school kan een leerling afwijzen, namelijk als:

- de leerling zich aanmeldt op een onderwijsniveau dat de VO-school niet aanbiedt;
- de leerling een ondersteuningsbehoefte heeft waar het ondersteuningsaanbod van de VO-school niet in voorziet. Als een leerling meer ondersteuning nodig heeft dan de school kan bieden, dan zoekt de school van aanmelding met de leerling en de ouders naar een passend alternatief;
- er sprake is van extra criteria waar de leerling niet aan voldoet (dit geldt voor [De Passie en X11](#)).
- de leerling een meervoudig advies heeft en de VO-school niet beschikt over een brugklas die correspondeert met het schooladvies dat de basisschool tenminste heeft gegeven (laagste niveau). De VO-school is dan niet verplicht de leerling te plaatsen en kan de leerling afwijzen. Voorbeeld: een leerling met een vmbo-kader/vmbo-tl advies kan afgewezen worden op een school waar het laagst aangeboden advies vmbo-tl is.
- NB. Utrechtse leerlingen hebben, op hun eerste voorkeur, voorrang op Utrechtse VO-scholen. Een uitzondering hierop vormen de Utrechtse categorale gymnasia.

2. [Aanmelden op een school voor voortgezet onderwijs](#)

V: Hoe meld ik een kind aan op een school voor voortgezet onderwijs?

A: De basisschool meldt elke leerling, in overeenstemming met en namens ouders, aan op één VO-school via het digitale systeem Onderwijs Transparant vanaf het moment dat het definitieve advies is vastgesteld t/m 31 maart. Ouders wordt gevraagd om een voorkeurslijst te maken, aangezien het kan zijn dat er sprake is van overaanmeldingen op een VO-school op een onderwijsniveau. Op deze voorkeurslijst kunnen zowel VO-scholen uit Utrecht als Stichtse Vecht, als Utrecht Zuid-Oost, als Utrecht-West als Utrecht Zuid opgegeven worden. De voorrangsregels zullen wel per regio verschillen (zie loting en plaatsing). De basisschool vraagt ouders/verzorgers een [machtigingsformulier](#) in te vullen, waarmee toestemming wordt gegeven voor de aanmelding bij de

VO-school. Voor Utrechtse leerlingen geldt het advies dat leerlingen met een advies praktijkonderwijs, vmbo-bbl/vmbo-kader, vmbo-kader/vmbo-tl minimaal 2 Utrechtse scholen op hun voorkeurslijst zetten. Voor Utrechtse leerlingen met een vmbo-tl/havo, havo/vwo en vwo-advies geldt een advies van minimaal 6 Utrechtse scholen op de voorkeurslijst. Voor leerlingen uit Stichtse Vecht met een advies pro, vmbo-bbl/vmbo-kader en vmbo-kader/vmbo-tl geldt het advies minimaal 1 school uit Stichtse Vecht op de voorkeurslijst te zetten. Voor leerlingen uit Stichtse Vecht met een vmbo-tl/havo, havo/vwo of vwo-advies geldt het advies om minimaal 2 scholen uit Stichtse Vecht op de voorkeurslijst te zetten. Er kunnen altijd scholen uit de regio toegevoegd worden op elke plek op de voorkeurslijst, echter komen deze dus nog boven op het aantal hierboven geadviseerde aantal voorkeuren. Staat er een school met plaatsingsgarantie op de voorkeurslijst, dan maakt het niet uit wat het totaal aantal scholen op de lijst is. De plaatsingsgarantie geldt voor alle leerlingen, ongeacht woonplaats. Het maakt dus niet uit of de school met plaatsingsgarantie een school uit Stichtse Vecht of een school in de regio betreft. **Let op:** bij sommige scholen geldt plaatsingsgarantie alleen op de 1^e voorkeur, zie <https://www.naarhetvo.nl/scholen-met-plaatsingsgarantie/> om welke scholen het gaat.

V: Is het mogelijk om Utrechtse en Stichtse Vechtse VO-scholen twee keer op de voorkeurslijst te zetten, ieder met een eigen brugklatype? Bijvoorbeeld 1. Leidsche Rijn College - vwo en 2. Leidsche Rijn College - gymnasium.

A: Bij de Utrechtse en Stichtse Vechtse VO-scholen is het niet mogelijk om 1 school twee of meer keer op de voorkeurslijst te zetten. Op het machtigingsformulier en het aanmeldformulier in OT staat een keuzelijst van alle scholen in deelnemende regio's met brugklatypes die passen bij het schooladvies van de leerling. Voor de VO-scholen in Utrecht en Stichtse Vecht geldt dat er voor elk schooladvies maar 1 brugklatype per VO-school beschikbaar is. Het kan zo zijn dat dit in de omliggende regio's anders geregeld is. Lees hiervoor de procedure van de desbetreffende regio. Er kunnen altijd scholen uit de regio toegevoegd worden op elke plek op de voorkeurslijst, echter komen deze dus nog boven op het totaal van het geadviseerde aantal voorkeuren.

V: Wanneer zijn de informatiedagen?

A: VO-scholen bepalen zelf wanneer de informatiebijeenkomsten plaatsvinden. Raadpleeg voor meer informatie de websites van de betreffende VO-scholen.

V: Wie organiseren de open lesmiddagen?

A: De scholen organiseren in de maanden februari en maart een open lesmiddag. De informatie over data, tijd en wijze van inschrijving zal op de site van de betreffende scholen komen te staan.

V: Een kind heeft extra ondersteuning nodig in het VO. Hoe regel ik dit?

A: De basisschool neemt in het Onderwijskundig rapport op of een leerling extra ondersteuning nodig heeft. De basisschool en de VO-school bespreken de ondersteuningsbehoeften van leerlingen ook in de zogenaamde Warme Overdracht (juni). VO-school kunnen extra ondersteuning organiseren vanuit de middelen die zij hiervoor van het samenwerkingsverband Sterk VO ontvangen.

3. Loting en plaatsing

V: Wordt er altijd geloot?

A: Nee, een school moet loten als zij meer aanmeldingen heeft ontvangen dan het aantal beschikbare plekken voor dat onderwijsniveau. De loting vindt plaats onder notarieel toezicht. Het verschilt per jaar welke scholen moeten loten. Ook de niveaus waarop wordt geloot verschillen per jaar. Het komt bijvoorbeeld voor dat een school wel moet loten voor VWO, maar niet voor HAVO.

V: Hoe ziet de loting eruit?

A: Als een school meer aanmeldingen heeft dan plaatsen op het onderwijsniveau waarvoor leerlingen zich hebben aangemeld, dan moet er worden geloot. Dat wordt gedaan met een digitale loting volgens het Bostonmechanisme onder notarieel toezicht. Als een kind wordt uitgeloot, wordt het (digitaal)

direct aangemeld bij de school van tweede voorkeur. Als ook hier sprake is van overaanmeldingen op het passende onderwijsniveau, volgt opnieuw een loting. Bij uitloting volgt een (digitale) aanmelding op de school van derde voorkeur enz. Aan het einde van de loting is bekend op welke school de leerling is geplaatst. Hierdoor weten alle leerlingen op dezelfde dag op welke school zij zijn geplaatst. Plaatsing leidt ook tot toelating, behalve bij scholen die extra criteria hanteren. Zij kunnen, als de school niet op eerste voorkeur in de voorkeurslijst stond, achteraf deze criteria nog toetsen. In Utrecht gaat dat om X11 en de Passie. In Stichtse Vecht zijn geen scholen die extra criteria hanteren.

V: Hoe groot is de kans dat er geloot gaat worden?

A: Hoe groot de kans is dat er geloot gaat worden valt niet vooraf te zeggen, dat wisselt per jaar. De Utrechtse schoolbesturen garanderen dat er op elk onderwijsniveau voor ieder Utrechts kind een plek is. Datzelfde geldt voor de schoolbesturen en kinderen in Stichtse Vecht. Informatie over de loting van de voorgaande schooljaren staat [hier](#).

V: Heeft een kind met HAVO advies evenveel kans om geplaatst te worden op een HAVO-VWO school als een kind met VWO advies?

A: Ja, de hoeveelheid aanmeldingen per onderwijsniveau bepaalt de kans op plaatsing, niet het advies zelf.

V: is er sprake van voorrangsregels?

A: De VO-scholen mogen in het geval van overaanmelding voorrangsregels toepassen op leerlingen direct plaatsen.

De volgende leerlingen hebben voorrang op Utrechtse scholen:

- Utrechtse leerlingen (behalve bij de categorale gymnasia). Deze voorrangsregel geldt alleen op de eerste voorkeur

De volgende leerlingen kunnen direct (=zonder loting) geplaatst worden:

- Leerlingen met een zeer specifieke ondersteuningsbehoefte (directe plaatsing),
- Broertjes-zusjesregeling. Deze regeling geldt in Utrecht en Stichtse Vecht alleen nog op het St Bonifatius College en het Christelijk gymnasium Utrecht
- Kinderen met een uitgesteld plaatsingsadvies kunnen na loting nog geplaatst worden
- Leerlingen in een 10-14 concept (Academie 10)

Let op: de voorrangsregels verschillen per regio.

V: Kan ik een kind buiten de loting houden?

A: Nee, een VO-school kan in zeer specifieke situaties wel besluiten om een leerling buiten de loting te houden. Dit heet directe plaatsing. De VO-school maakt dit kenbaar in OT.

V: Wanneer, van wie en hoe horen ouders op welke school hun kind is geplaatst.

A: Dit gebeurt op verschillende manieren:

- De basisschool geeft bij de aanmelding aan op welk emailadres een ouder/verzorger de uitslag wil ontvangen. Zij ontvangen een bericht uit Onderwijs Transparant zodra de uitslag is geregistreerd op 25 april tussen 10.00 - 12.00 uur.
- De basisschool kan, zodra de uitslag van de loting is geregistreerd is, ouders informeren. Hoe de communicatie verloopt beslist de basisschool.
- De VO-school zal een bericht van plaatsing schriftelijk communiceren.

V: Is een plaatsingsbesluit ook een toelating op de VO-school?

A: een plaatsingsbesluit is ook een toelating op de VO-school, met uitzondering van X11 en de Passie als een leerling deze scholen niet als eerste voorkeur heeft opgegeven. Deze scholen werken met extra toelatingscriteria en moeten deze nog toetsen voordat zij een leerling kunnen toelaten. Kijk hiervoor op de website van de scholen.

V: Gelden de afspraken in de procedure van Utrecht ook voor Utrechtse leerlingen die zich aanmelden bij een school buiten Utrecht?

A: Nee, voor scholen buiten Utrecht gelden de afspraken zoals die in de betreffende regio gemaakt zijn. Dat betekent dat de voorrangsregels verschillen. Het is dan ook heel belangrijk om de procedure van die gemeente/regio te raadplegen. Wel nemen de leerlingen uit regio Utrecht West, Regio Zuid-Oost Utrecht en regio Utrecht Zuid deel aan dezelfde aanmeldings-, lotings- en plaatsingssystematiek.

V: Wanneer en hoe kan een leerling die niet geplaatst is op een VO-school, zich alsnog aanmelden bij een VO-school?

A: Leerlingen die niet zijn geplaatst kunnen zich na 25 april via de basisschool aanmelden bij een VO-school die nog plek heeft. Deze zullen de aanmelding op volgorde van binnenkomst behandelen. De beschikbare capaciteit van de scholen in Utrecht en Stichtse Vecht wordt op 25 april om 16.00 uur kenbaar gemaakt op de website naarhetvo.nl. De garantie is dat er voor Utrechtse leerlingen altijd een plek is in Utrecht op een niveau dat past bij het schooladvies. Datzelfde geldt voor leerlingen uit Stichtse Vecht op een school in Stichtse Vecht.